

Даценко Т.В., Кравченко Д.М., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ОХОРОНА АВТОРСЬКОГО І СУМІЖНИХ ПРАВ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Авторське право, як і право інтелектуальної власності в цілому, з огляду на завдання, які воно вирішує, має виключний характер і розглядається як сукупність немайнових так і майнових прав автора, що надаються йому законом, оголосити себе автором твору: доводити його до відома публіки, відтворювати та розповсюджувати або використовувати його будь-якими іншими способами і засобами, а також дозволяти іншим особам використовувати твір певними способами.

Однією з найбільш суттєвих ознак ХХІ століття є стрімкий розвиток Інтернету. З кожним роком все більша кількість як компаній, так і окремих користувачів переконавалася у зручності практично миттєвої передачі пошти, новин та іншої інформації на будь-які відстані незалежно від кордонів та територіальної юрисдикції [3, с. 7].

Разом з тим, таке збільшення використання Інтернету та розвиток інформаційних технологій трансформували ринок творів та інших об'єктів, що охороняються авторським правом. Можливості їх «збуту» авторами та іншими право володільцями і «придбання» користувачами непропорційно зросли.

Відповідно до ст. 434 ЦКУ та ст. 10 ЗУ «Про авторське право і суміжні права», не є об'єктом авторського права:

а) повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;

б) твори народної творчості (фольклор);

в) видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади;

г) державні символи України, державні нагороди; символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань; символіка територіальних громад; символи та знаки підприємств, установ та організацій;

д) грошові знаки;

е) розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право *sui-generis*

(своєрідне право, право особливого роду) [1, 2].

Крім того, що об'єкти авторського права знаходяться в постійному розвитку, вони потребують якісної охорони. Особливо сильно це питання стало після розвитку і розповсюдження світової мережі Інтернет. Глобальна система стала невід'ємною частиною розвитку суспільства і світу. Насправді, з використанням Інтернету з'являються різноманітні види відносин. Але крім створення нових відносин, реалізацію ряду інших відносин і при всіх інших корисних напрямків, Інтернет став простором порушення прав осіб і авторських прав в першу чергу.

Водночас з'явилися невідомі раніше загрози правопорушень і комерційного піратства, що пов'язано з визначною ознакою та основою мережі Інтернет – можливістю користувача мережі вільно шукати, отримувати, розповсюджувати інформацію, а також миттєвістю і загальнодоступністю копіювання та відсутністю матеріальних затрат на копіювання. Це поставило низку проблем охорони та захисту авторського права, що потребують нових правових механізмів регулювання [3, с. 9].

З метою реалізації стратегічного напрямку зовнішньоекономічної політики щодо інтеграції України у світову економіку, а також комплексного реформування зовнішнього торгівельного режиму та послідовного забезпечення подальшої гармонізації законодавства України з нормами і принципами Світової організації торгівлі (СОТ), 20 вересня 2001 р. Верховна Рада України прийняла три важливі закони у сфері інтелектуальної власності - Закон України «Про приєднання України до Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, підписаний в Римі 26 жовтня 1961 року», Закон України «Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право» та Закон України «Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми» [3, с. 9].

Приєднання України до Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, а також до Договорів ВОІВ про авторське право і про виконання та фонограми сприяє забезпеченню правомірного використання в Україні вітчизняних та зарубіжних творів, виконань і фонограм, становленню цивілізованого ринку інтелектуальної власності, а також дає можливість використовувати Інтернет та інші глобальні цифрові мережі як правомірний ринок культурної та інформаційної сфери.

Отже, сьогоденні тенденції рухаються саме в бік мережі Інтернет, де зберігаються невизначена кількість об'єктів інтелектуальної власності, що потребують правової допомоги. Необхідно внести зміни в національне законодавство, а можливо і прийняття нового законодавчого акту з питань захисту авторських прав в мережі Інтернет. Більшість країн Європи вже займаються цими питаннями і частково можуть контролювати процеси і

забезпечити захист прав авторів в мережі Інтернет.

Література

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 40-44. – Ст. 356.

2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. (за станом на 27 жовтня 2016 р.) // Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во. – 1993.

3. Штефан О. Дещо до питання про порушення у сфері авторського права / О. Штефан // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2012. – № 6. – С. 3-13.

УДК 341.96(043.2)

Димова Ю. А., Ніконов А. А., студенти,
Навчально-науковий Інститут економіки та менеджменту,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кметик Х. В., к.ю.н.

МІЖНАРОДНЕ ТРУДОВЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Як відомо, загальновизнаних критеріїв поділу міжнародного права на галузі немає. З розвитком міжнародного права постає питання про існування нових галузей, які традиційно не належать до міжнародного права. У зв'язку з цим, з теоретичної точки зору стає цікавим розглянути питання про існування міжнародного трудового права як самостійної галузі міжнародного права. Як зазначав Д. І. Фельдман, галуззю міжнародного права можна було б вважати сукупність узгоджених юридичних норм, що регулюють більш або менш автономно міжнародні відносини певного виду, сукупність, що характеризується відповідним предметом правового регулювання, якісною своєрідністю, існування якої викликається інтересами міжнародного спілкування [1, с. 47].

Питання про існування самостійної галузі міжнародного публічного права – міжнародного трудового права піднімався у вітчизняній і світовій доктрині багатьма вченими. Зокрема, такі відомі юристи-міжнародники, як С. А. Іванов, І. Янулов, М. Геновски, Ст. Фрідмен, Н. Вальтикос, Р. Дам розглядають сукупність міжнародних норм про працю як самостійну галузь міжнародного права [2, с. 243]. Аналізуючи питання про появу нових галузей міжнародного права, Р. В. Тункін писав: «Інтенсифікація та поглиблення міжнародних зв'язків, що визначаються насамперед розвитком продуктивних сил і міжнародного поділу праці, призвели до появи нових сфер міжнародно-правового регулювання». При цьому він